

Vedlegg 2:

UTDYPENDE STUDIER AV 0+ ALTERNATIVET

Museene i Sør-Trøndelag (MiST)

Vedlegg til rapport "Nytt museum for kunst og form i Trondheim" utarbeidet av Dyrvik Arkitekter AS og Christian Pagh AS i samarbeid med MiST.

Desember 2021

Bakgrunn

Formannskapet i Trondheim vedtok 3.12.2019 at 5 tomtealternativer for *Museum for kunst og design* skulle utredes. Den ene tomten var **Et null-alternativ, der «det blir tatt utgangspunkt i dagens bygningsmasse og hvor utvidelser vurderes for å sikre dagens krav til utstillingslokaler, magasin og arbeidsmiljø».** Dette alternativet er kalt **0+ alternativet**.

Foreliggende bilag viser hvilke utvidelser som har blitt vurdert og hvordan.

Prosess

Det har vært en omfattende prosess for å avklare det fysiske mulighetsrommet rundt de eksisterende museumsbyggene.

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum ligger i en relativt trang situasjon, omgitt av bygg eller bygater på alle kanter. Trondheim kunstmuseum har mer rom rundt seg, men ligger tett opptil nasjonalhelligdommen Nidarosdomen.

I media har det vært mye fokus på bevaring og gjenbruk av de to museumsbyggene. Det har blitt tatt på alvor og derfor har hensikten med denne prosessen vært å "snu hver stein" for å undersøke hva som er faktisk mulig.

Det viste seg svært utfordrende å få til et konkurransedyktig alternativ for 0+ som er likeverdig med eventuelle andre tomtealternativer. Scenariet vist i hovedrapporten "Nytt museum for kunst og form i Trondheim" er derfor det alternativet som anses som mest gjennomførbart.

Logg

Møter, workshops og intervjuer gjennomført i 2021 er nedtegnet i en fullstendig logg. De møtene som spesifikt har omhandlet mulige alternativer ved 0+ er:

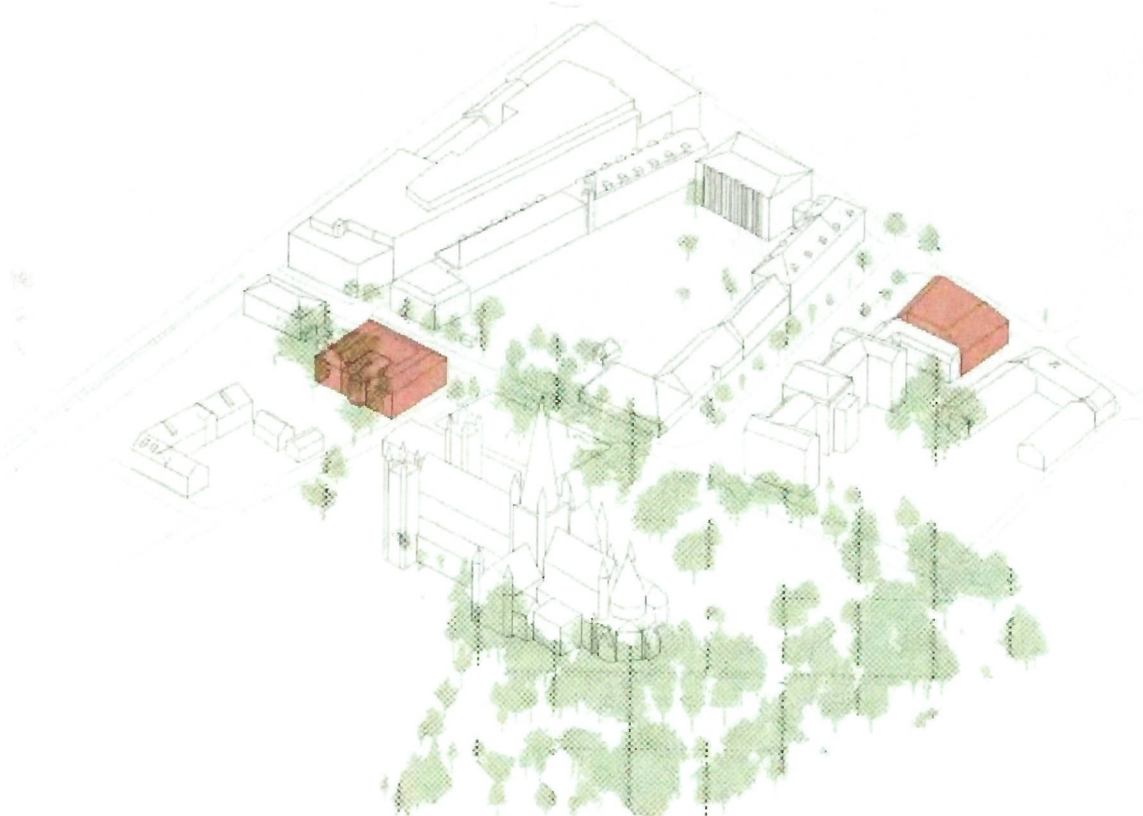
- 08.02 2021: møte om +0-alternativet med Byplan, Byantikvar og Kultur, Trondheim kommune, samt seksjon Eiendom, Trøndelag fylkeskommune
- 25.03 2021: møte om 0+-alternativet med Byplan, Byantikvar og Kultur, Trondheim kommune, samt Seksjon for Kunst og Kultur, Trøndelag fylkeskommune
- 13.04 2021: møte om 0+-alternativet med antikvariske fagstaber fra Riksantikvar, Trondheim kommune og Trøndelag fylkeskommune
- 19.10.21: møte med antikvariske fagstaber fra Riksantikvar, Trondheim kommune og Trøndelag fylkeskommune vedr avklaring av arealbruk rundt 0+ alternativet
- 03.11.21: møte med antikvariske fagstaber fra Riksantikvar, Trondheim kommune og Trøndelag fylkeskommune vedr avklaring av arealbruk rundt 0+ Bispegata/Prinsens gate -
- 19.11.2021: møte med antikvariske fagstaber fra Riksantikvar og Trondheim kommune vedr avklaring av arealbruk rundt 0+ Nordenfjeldske og bruk av deler av Rådhuset, parkeringsplassen og Rådhusparken.

Premisser

Romprogrammet er gjennomarbeidet i 2021 og redusert fra 15 000m² BTA til 11 020m² BTA og det er derfor et absolutt minstekrav for å sikre et framtidsrettet museum. Dersom museet skal ha flere enn én lokasjon vil det kreve mer areal til mottak, drift og logistikk samt støttefunksjoner. Eksempelvis må man ha to vareleveringer, to garderober og to resepsjoner.

Derfor ble det underveis i prosessen besluttet at et fullverdig 0+ alternativ skal være et sammenhengende anlegg rundt ett av de to eksisterende museumsbyggene, og at eventuelt videreført bruk av det andre bygget i så fall kommer i tillegg til 11 020m² BTA. Dette også for å sikre ressurser til utvikling av innhold framover.

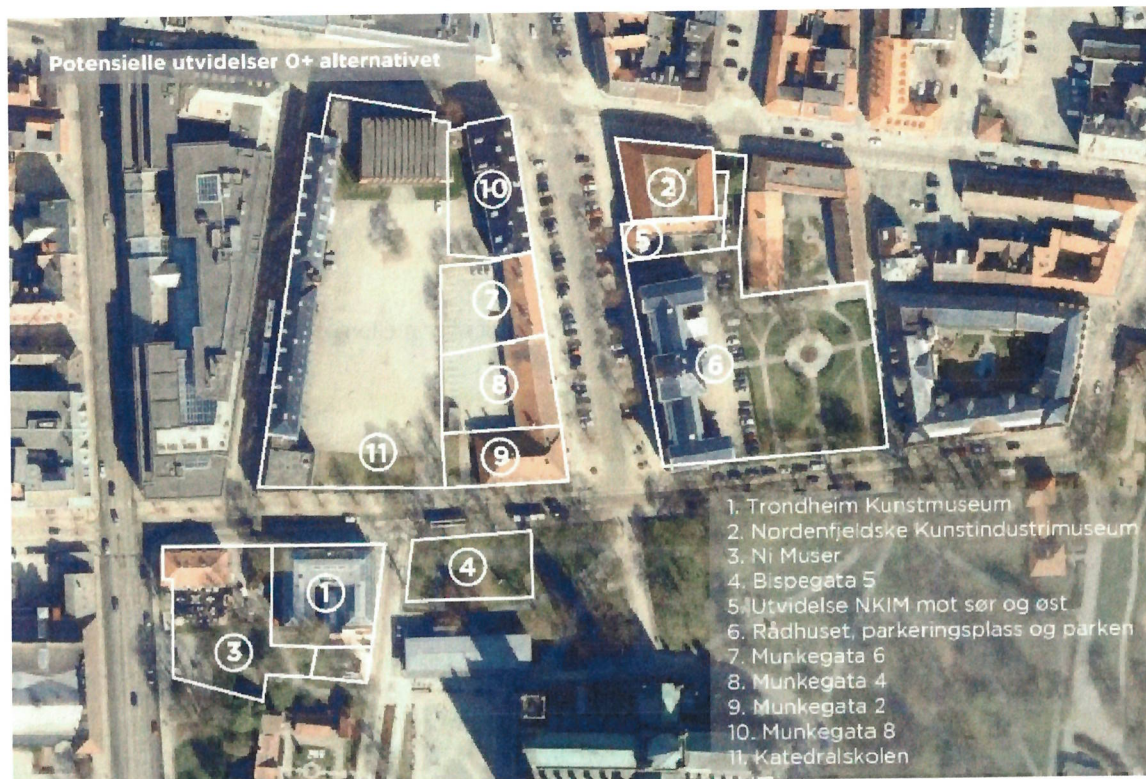
Det har vært søkt etter utvidelsesmuligheter som ligger nært eller mellom de to eksisterende museene og en rekke alternativ er undersøkt i prosessen.

Oversiktsillustrasjon, der eksisterende Trondheim kunstmuseum og Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum er markert med rødt.

Alternativer

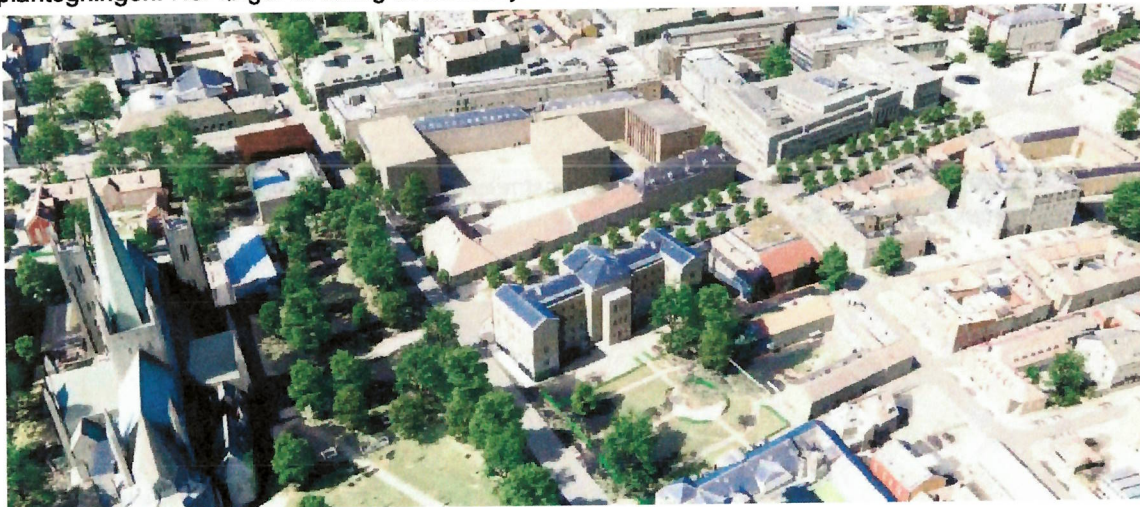
Tomtene vist i illustrasjonene under har blitt vurdert:

Tomt 1. og 3. ved Trondheim kunstmuseum og Ni Muser

Utvidelse rundt Trondheim kunstmuseum har vært undersøkt gjennom flere alternative skisser samt møter med Riksantikvar, Trøndelag Fylkeskommune og Byantikvar.

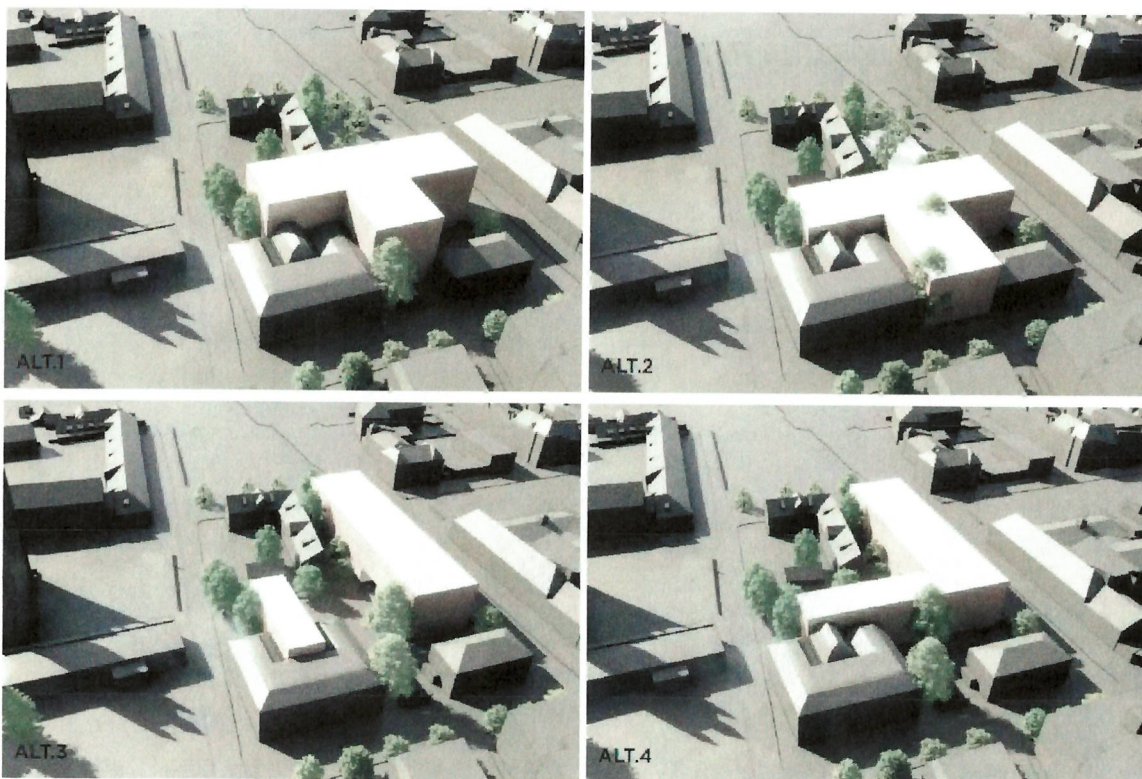
Alle alternativer har blitt illustrert med perspektiv fra luften og fra gaten. Flere har også blitt vist i plantegningen. Her følger et utvalg av illustrasjonene rundt alternativet:

4 etasjes bygg mellom TKM og Ni Muser, ca 2 200m² BTA.

6 etasjes bygg mellom TKM og Ni Muser, ca 3 800m² BTA.

4 alternativer for utbygging mellom og bak TKM og NKIM over 3-4 etasjer pluss kjeller. Hvert av disse alternativene vil sammen med arealet i TKM og Ni Muser nå 11 020m² BTA.

I møtene ble følgende tema drøftet:

- Forholdet til TKM og annen eksisterende bebyggelse, herunder Ni Muser, Waisenhuset, Nidarosdomen og bod.
- Utgraving av kjeller
- Høyder
- Siktlinjer
- Eksisterende trær
- Ytre Kongsgård
- Byste av Kong Håkon VII

Sonderingene kulminerte i en skriftlig vurdering fra Riksantikvaren, datert 25.11.2021, som følger vedlagt.

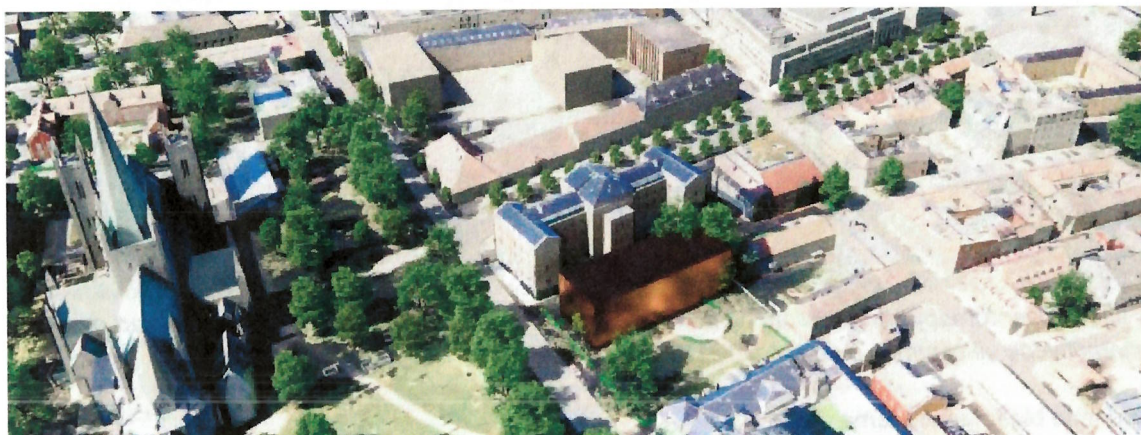
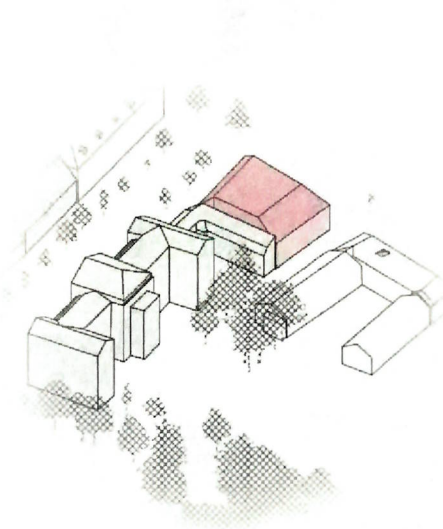
Konklusjonen i vurderingen er:

Det er Riksantikvarens syn at en utbygging som foreslått ved Trondheim kunstmuseum vil føre til et uakseptabelt stort tap av automatisk fredete arkeologiske kulturminner og utilbørlig skjemming av Nidaros domkirke og Erkebispegården. Vår klare anbefaling er derfor at dette alternativet skrinlegges til fordel for videre utredning av Leüthenhaven og Dora II.

Alternativene ble, på bakgrunn av den skriftlige vurderingen, forkastet.

Tomt 2., 5. og 6. ved Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum

RÅDHUSET, RÅDHUSPARKEN, NKIM

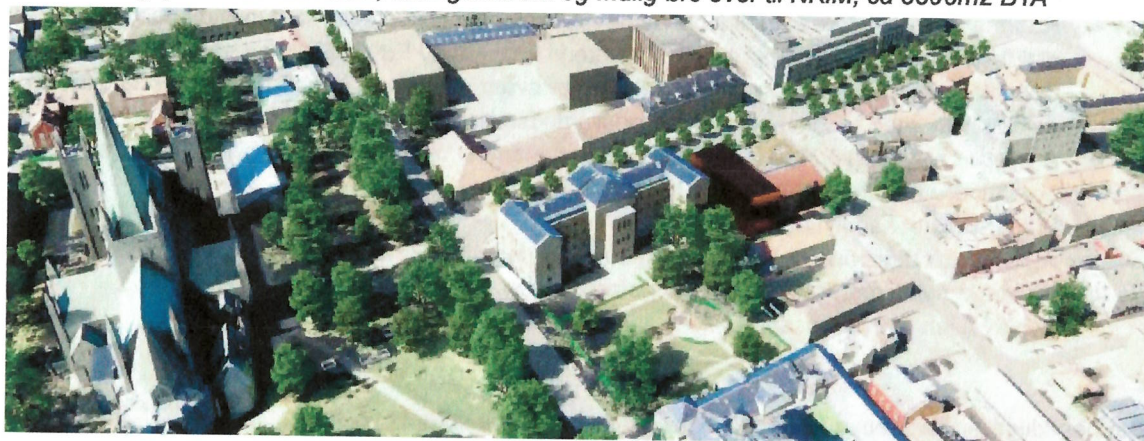
Volum på langs i bakkant av Rådhuset, ca 3500m² BTA

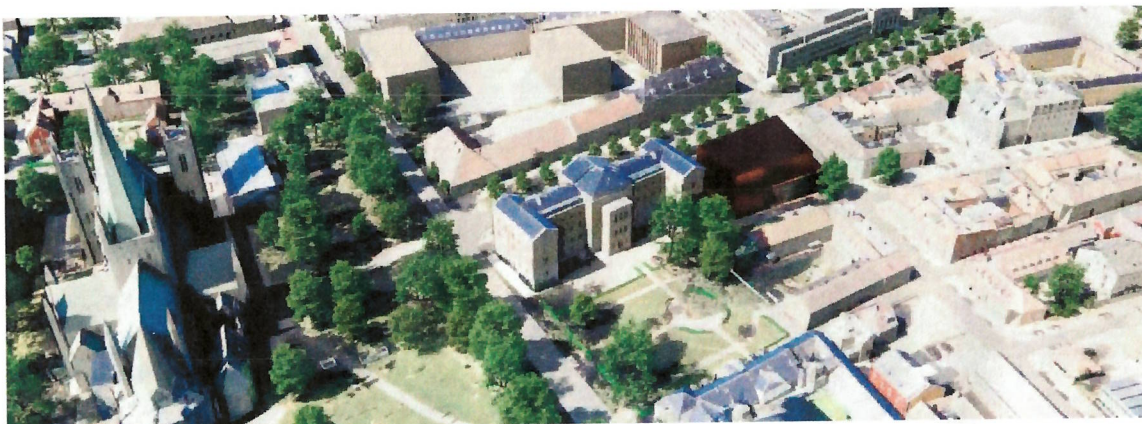
Volum på langs i bakkant av Erling Skakkes gate 11, ca 3000m² BTA

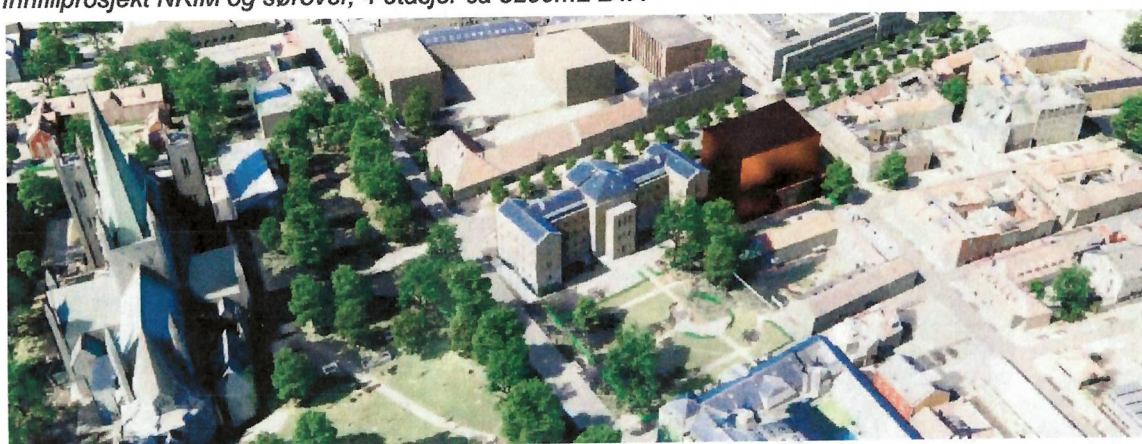
Volum i 2 etg. påkoblet Rådhuset, med gårdsrom og mulig bro over til NKIM, ca 3600m² BTA

Volum sør for, og inntil NKIM, ca 2000m² BTA

Innfillprosjekt NKIM og sørover, 4 etasjer ca 3200m² BTA

Innfillprosjekt NKIM og sørover, 6 etasjer ca 4800m² BTA

Tilbakemeldingene fra møter med antikvariske myndigheter, var;

- Rådhusparken er ikke aktuell (i lys av neste kulepunkt tolkes kommentaren dit hen at det gjelder bygget som ligger på tvers av parken i bakkant av Erling Skakkes gate 11). Byantikvaren mener tilbygg inntil Rådhuset er svært aktuell, og at handlingsrom i bakgården og sambruk med rådhuset er en god og framtidsrettet løsning.
- Å bygge i høyden på NKIM er mindre aktuelt, men verkstedbygningen i bakkant kan erstattes, og en indre transformasjon av NKIM kan være mulig.
- Møller-bygget kan flyttes.
- Arkeologisk utgraving er krevende og kostbart, men helt nødvendig ved utbygging av kjeller.
- Så lenge nytt bygg er lavere enn eksisterende bygg, vil det ikke forringe sikten til og opplevelsen av Nidarosdomen.

Det har tidligere vært bebyggelse i det som i dag er Rådhusparken.

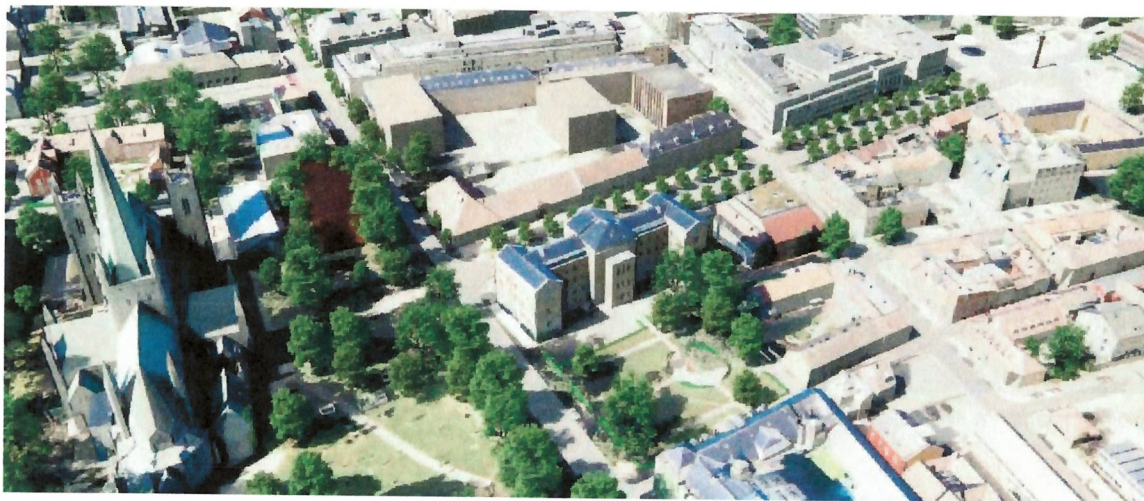

Utsikt fra tårnet i Nidarosdomen, antakelig 1860-1870. [Utsikt fra tårnet i Nidarosdomen - Sverresborg Trøndelag Folkemuseum / DigitaltMuseum](#)

På bakgrunn av tilbakemeldingene anses alternativet med påbygg bak Rådhuset og sør for NKIM som aktuelt og videreføres i scenariet for 0+.

Tomt 4. ved besøkssenteret i Bispegata

Bygg i parken ved besøkssenteret, ca 2700m² BTA

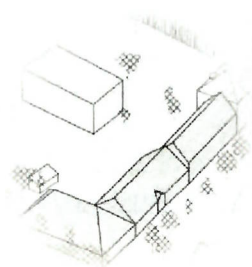

Frittstående til venstre, med bro over til TKM til høyre

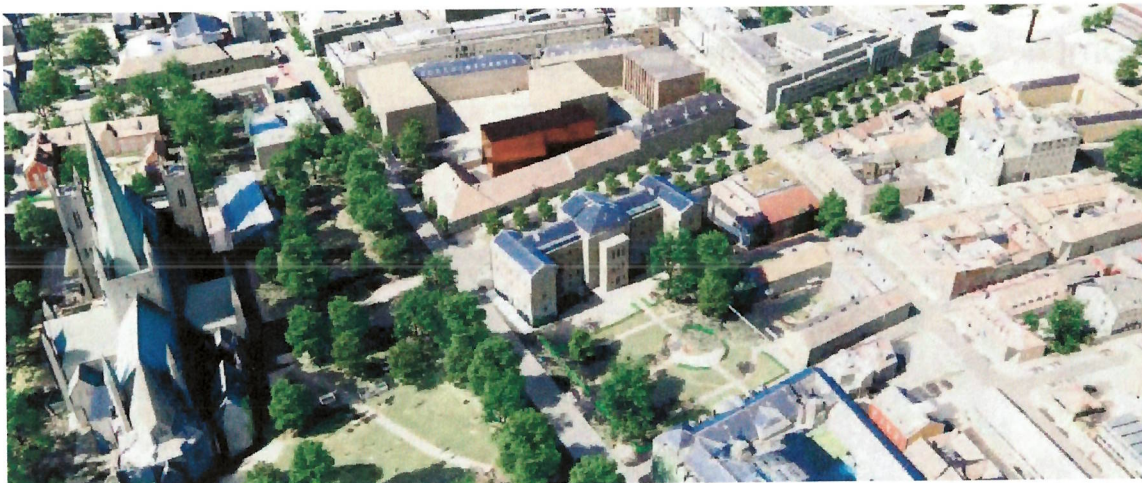
Antikvariske myndigheter uttalte at et volum foran besøkssenteret (mot Bispegata) ikke er aktuelt på grunn av nærheten til Nidarosdomen.

Alternativet ble, på bakgrunn av tilbakemeldinger i møtene, forkastet.

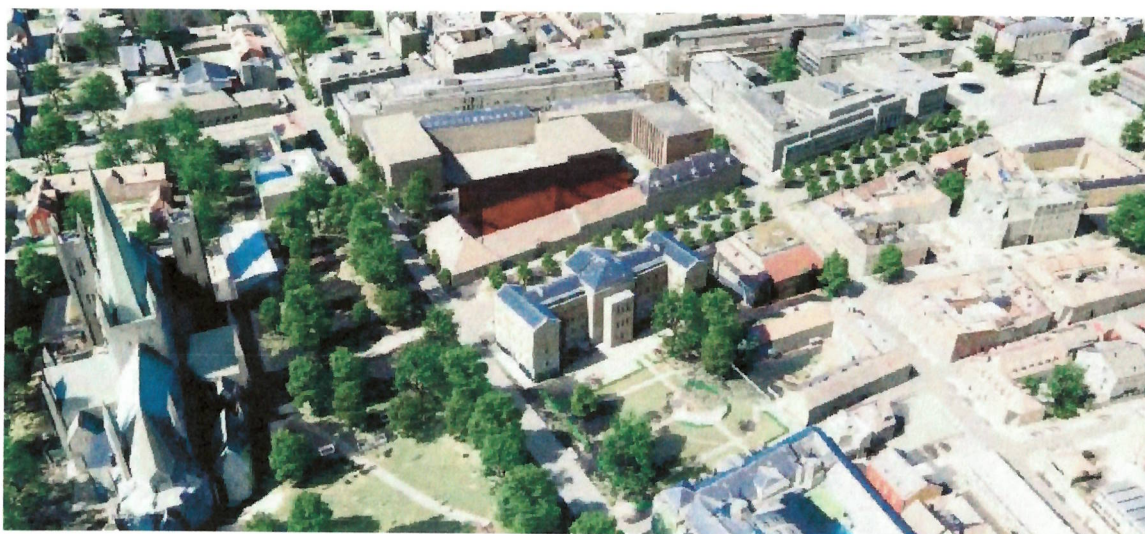
Tomt 7., 8. og 9. Munkegata 2-6

MUNKEGATA 2-6

Volum fristilt fra Munkegata 2,4 og 6 i bakkant av disse, ca 2 500m² BTA.

Volum lagt inntil fra Munkegata 2,4 og 6 i bakkant av disse, ca 4800m2 BTA

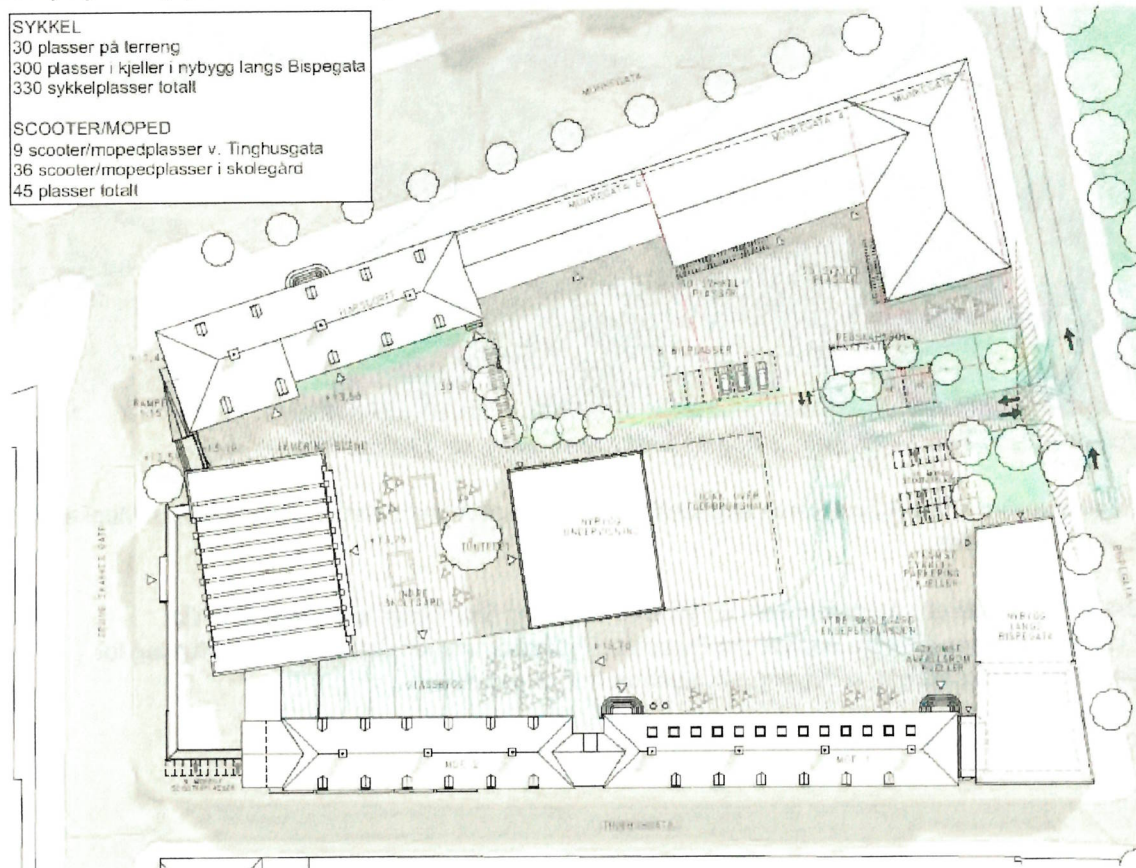
Tilbakemeldinger fra Byantikvaren angående dette alternativet er at det er krevende fordi Munkegata 2, 4 og 6 er fredet.

Det er også ønskelig å opprettholde en siktlinje fra Erling Skakkesgate til Bispegata via Eksersersplassen. Det ble opplyst om Trøndelag fylkeskommunes detaljreguleringsforslag for Katedralskolen som gjør utbygging slik illustrert her, utfordrende.

Alternativene ble, på bakgrunn av tilbakemeldinger i møtene, forkastet.

Tomt 10. og 11. Katedralskolen

Detaljreguleringsplan fremmet av fylkeskommunen for utvidelse av Katedralskolen:

Illustrasjonsplan som viser planforslaget for utvidelse av Katedralskolen med to nye bygningsvolumer, ett i skolegården og ett langs Bispegata.

Antikvariske myndigheter mente utbygging av museum på Katedralskolen vis a vis TKM var veldig aktuell.

På spørsmål til Trøndelag fylkeskommune om mulighet for bruk av planlagt bygg langs Bispegata, svarer Eitrem i e-post (16.08 2021):

«Sett på bakgrunn av planforslaget og den langsiktige tidshorizonten Fylkeskommunen har i sitt eierskap og framtidig utvikling av sine skoler, ser vi det som lite realistisk å drøfte arealer for MiST innenfor planområdet».

På bakgrunn av denne tilbakemeldingen er alternativet forkastet.

Konklusjon

Som resultat av denne prosessen er det foreliggende scenario det som anses som mest realistisk og som samtidig oppfyller det framtidige museets visjoner og romprogram:

Et nybygg på 3 etasjer pluss kjeller som ligger bak og kobler seg på Rådhuset, samt et nybygg på sørsiden av NKIM. Hele NKIM og første etasje i Rådhuset inngår som en del av scenariet.

